

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-VO

DE ORANJE BAOBAB, NTC DAKAR

School : NTC-VO De Oranje Baobab, NTC Dakar
Plaats : Dakar, Senegal
BRIN-nummer : 29VL

Datum schoolbezoek : 14 en 15 november 2016
Datum vaststelling : 24 januari 2017

Inhoud

- 1   Inleiding 5
- 2   Kwaliteitsprofiel 7
- 3   Beschouwing 11
- 4   Vervolg van het toezicht 15

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-VO De Oranje Baobab, NTC Dakar, Senegal in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit deze zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Doorgaans is dit alleen bij onafhankelijk onderzoek door derden het geval.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben. Het betreft onder andere een onderwijskundig jaarverslag, het verbeterplan voor schooljaar 2016-2017 en een zelfevaluatie. De inspectie heeft de informatie uit deze documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij in de klas voortgezet onderwijs (gecombineerd met groep 7) de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal;
- Gesprekken met de directeur/leraar over de kwaliteit van de indicatoren;
- Gesprekken met het bestuur, leerlingen en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de directeur/leraar. Daarbij was een vertegenwoordiging van het bestuur aanwezig.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. .					•
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.			•		

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen				•
2.2 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.				•
2.3 De school met taalzwakke leerlingen heeft een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.				•

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.				•
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.				•
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				•
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.			•	
4.3 Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.			•	
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			•	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen			•	
7.3 De school gebruikt informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6 De school waarborgt de kwaliteit van de examens en van andere toetsinstrumenten.			•	
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Naleving

	Ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op NTC-VO De Oranje Baobab, NTC Dakar, Senegal en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Dit rapport beschrijft het voortgezet onderwijs, over het primair onderwijs brengt de inspectie een afzonderlijk rapport uit. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

De Oranje Baobab biedt sinds 1998 onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur (ntc) aan op het niveau van het primair onderwijs en sinds 2008 is hier het voortgezet onderwijs aan toegevoegd. De school telt momenteel 32 leerlingen, waarvan één peuter en drie leerlingen in het voortgezet onderwijs. Het leerlingenaantal is door actieve werving van het bestuur en de directeur/leraar het afgelopen jaar licht gestegen. Alle leerlingen krijgen les van dezelfde leraar die tevens de directeur is van de school. Zij is vanaf het schooljaar 2015-2016 aan de school verbonden. De lessen worden tijdelijk verzorgd op de International School Dakar (ISD) omdat de Ecole Actuelle Bilinguale (EAB) waar de lessen altijd plaatsvonden momenteel verbouwd wordt. In het ISD beschikt de school niet over een eigen lokaal, de verwachting is echter dat de verbouwing op de EAB binnen enkele maanden gereed is en de school daar opnieuw een eigen lokaal kan inrichten. De school beschikt over een goed werkende internetaansluiting.

De leerlingen op de Oranje Baobab volgen dagonderwijs op een Franstalige, Engelstalige of tweetalige school en zijn vrijwel allemaal afkomstig uit gezinnen met één Nederlandstalige ouder en één anderstalige ouder. Ongeveer de helft van de leerlingen heeft een Vlaamse achtergrond. Voor ongeveer driekwart van de leerlingen is Nederlands de eerste of tweede taal, ongeveer een kwart van de leerlingen zijn zogenaamde richting 3 leerlingen voor wie het Nederlands de derde of soms zelfs vierde taal is. Het niveau van de beheersing van de Nederlandse taal van de leerlingen is hierdoor zeer verschillend. Dit vraagt veel van de vaardigheden op het gebied van differentiatie van de directeur/leraar. Het bestuur bepaalt in nauw overleg met en vaak op aanraden van de directeur/leraar welke acties ten behoeve van de verbetering van de onderwijskwaliteit er worden ingezet. Daarnaast houdt het bestuur zich onder andere bezig met de pr, financiën, huisvesting en bemensing van de school.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

De school heeft in de afgelopen jaren een financiële buffer opgebouwd waardoor zij bij het wegvallen van de subsidie en een gelijkblijvend of zelfs iets dalend aantal leerlingen in ieder geval nog een aantal jaren kan blijven bestaan. De school hanteert verschillende categorieën wat betreft de ouderbijdrage. Enerzijds is deze afhankelijk van de werkgeversbijdrage en anderzijds van het inkomen van de ouders. De laatste jaren zijn de hogere categorieën verhoogd, de lagere niet omdat daar al het plafond van draagkracht van de ouders bereikt was.

Algemeen beeld

NTC-school de Oranje Baobab levert over het geheel genomen voldoende tot goede kwaliteit. Alle indicatoren zijn tenminste als voldoende beoordeeld. De sterke pedagogische en didactische benadering van de directeur/leraar draagt in grote mate bij aan de kwaliteit van het onderwijs op de Oranje Baobab. De lessen kenmerken zich door een prettige sfeer, een gestructureerde aanpak van de leerkracht en een actieve leerhouding van de leerlingen. De leerlingen en de ouders met wie de inspectie gesproken heeft geven aan heel tevreden te zijn over de Nederlandse lessen. De directeur/leraar heeft daarnaast de kwaliteitszorg verbeterd door onder andere gebruik te maken van een zelfevaluatie-instrument en hier vervolgens planmatig en doelgericht verbeteracties aan te koppelen.

Toelichting

Opbrengsten

De school heeft de laatste jaren alleen maar leerlingen op het niveau van de onderbouw van het voortgezet onderwijs gehad. Daarom kan de inspectie de examenresultaten niet beoordelen. De inspectie stelt vast dat de leerlingen in de onderbouw geen onnodige vertraging oplopen. De diplomagerichtheid kan worden verbeterd door bijvoorbeeld met de leerlingen toe te werken naar de examens van het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT). Dat bevordert de kansen van leerlingen om vervolgonderwijs in Nederland te volgen. Daarnaast ligt er een kans om zowel met de ouders als met de leerling – bijvoorbeeld aan de hand van de methodegebonden toetsen alsook de methodeonafhankelijke toetsen die binnenkort in het voortgezet onderwijs gebruikt gaan worden - regelmatig te bespreken hoe het niveau van de leerling zich verhoudt tot dat van de leeftijdgenoot die in Nederland onderwijs krijgt op dezelfde schoolsoort.

Onderwijspraktijk

Het leerstofaanbod op de Oranje Baobab is dekkend voor de kerndoelen Nederlands die gelden in de onderbouw. De school heeft voldoende onderwijs gepland, de school realiseert gemiddeld 120 uur contacttijd op jaarbasis. De leerlingen krijgen drie uur per week (twee keer anderhalf uur) les, daarnaast organiseert de school nog een aantal cultuurdagen. Verder krijgen de leerlingen incidenteel huiswerk, met name wanneer ze een bepaald onderdeel van de lesstof extra moeten oefenen. Er is weinig sprake van verzuim en als een leerling niet aanwezig is neemt de directeur/leraar direct contact op met de ouders. Als er door omstandigheden te veel lessen uitvallen last de directeur/leraar extra lesmomenten in op de zaterdag om de gemiste onderwijstijd in te halen.

Uit het gesprek dat de inspectie met enkele ouders voerde komt naar voren dat zij veel waardering hebben voor de school, vooral voor de inzet en manier van lesgeven van de directeur/leraar. De ouders voelen zich betrokken bij het onderwijs aan hun kinderen en zijn tevreden over de wijze waarop zij op de hoogte worden gehouden van de vordering van hun kinderen en algemene schoolzaken. Door de respectvolle pedagogische aanpak van de directeur/leraar verlopen de lessen in een prettige en veilige sfeer. Hierdoor heerst er een prettig werkklimaat waarin de leerlingen de focus volledig op het leren kunnen richten. De lessen kenmerken zich door een duidelijke uitleg, een gestructureerde taakgerichte aanpak van de directeur/leraar en een actieve leerhouding van de meeste leerlingen. Het verschil in niveau van Nederlandse taalbeheersing is groot. Door de leerlingen nauwgezet te volgen in hun ontwikkeling en eventuele stagnaties direct te signaleren en te repareren slaagt de directeur/leraar erin aan te sluiten bij de specifieke onderwijsbehoeften van elke leerling. De directeur/leraar organiseert de lessen zodanig – onder andere door gebruik te maken van een weektaak - dat de lestijd effectief besteed wordt en de

directeur/leraar doelgericht in kleine groepjes of individueel uitleg en ondersteuning kan geven. De weektaak is per leerling afgestemd op zijn/haar onderwijsbehoeften, bijvoorbeeld door het niveau en/of de hoeveelheid van de oefenstof die verwerkt moet worden. Hierdoor is de individuele zorg die leerlingen nodig hebben opgenomen in het primaire proces van het lesgeven. De directeur/leraar houdt met behulp van methodegebonden toetsen, observaties en leerlingenwerk zicht op de cognitieve ontwikkeling van haar leerlingen. Zij gebruikt deze informatie om te bepalen welke (extra) begeleiding de leerlingen nodig hebben. Ze legt dit alles digitaal vast in een dossier per leerling. De directeur/leraar is bezig ook methodeonafhankelijke toetsen in te voeren in het voortgezet onderwijs. Om financiële redenen gaat dit waarschijnlijk samen met andere scholen in de regio gebeuren. Er ligt nog een kans om de leerlingen meer te betrekken bij hun eigen ontwikkeling en daarmee het eigenaarschap bij leerlingen te bevorderen. Bijvoorbeeld door samen met hen de genoemde leerdoelen en de voortgang hiervan te bespreken en eventueel waar mogelijk toe te werken naar een diploma.

Kwaliteitszorg

De school evalueert sinds de huidige directeur/leraar aan de school is verbonden jaarlijks de kwaliteit van haar onderwijs, onder meer door gebruik te maken van de zelfevaluatie-instrumenten van de Stichting NOB en door het afnemen van een ouderenquête.

De directeur/leraar professionaliseert zich door onder andere deel te nemen aan de jaarlijkse bijscholing van de Stichting NOB en door regelmatig gebruik te maken van de ondersteuning vanuit de Stichting NOB. Daarnaast heeft zij enkele collega's op andere NTC-scholen als sparringpartner en is er incidenteel sprake geweest van coaching/ondersteuning door een leraar uit de regio. De school maakt – opnieuw sinds het aantreden van de huidige directeur/leraar – een onderwijskundig jaarverslag. Daarin verantwoordt zij zich onder meer over de leerresultaten en de onderwijstijd. Vervolgens stelt de school op basis van het schoolplan, het zelfevaluatie-instrument, de ouderenquête en het jaarverslag een verbeterplan waarin doelen en werkwijzen duidelijk zijn vastgelegd. Door dit alles werkt de school planmatig aan verbeteringen van haar onderwijs. Het verbeterplan wordt regelmatig met het bestuur geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Zoals op veel NTC-scholen zijn er regelmatig wisselingen op de school, zowel van de leerlingen als van de directeur/leraar en het bestuur. Hierdoor is de borging van de kwaliteit van het onderwijs een belangrijk aandachtspunt. De school borgt de kwaliteit door alle kwaliteitsdocumenten en het overdrachtsdocument digitaal te verzamelen. Daarnaast houdt het bestuur een vinger aan de pols door incidenteel een lokale leraar lesbezoeken te laten afleggen en – indien nodig – dit zelf voor haar rekening te nemen.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.

